

Asettamispäätös
VN/27304/2023

16.10.2023

Asettamispäätös: Mikroliikkumista ohjaavaa lainsäädäntöä valmisteleva työryhmä**Asettaminen**

Liikenne- ja viestintäministeriö asettaa työryhmän valmistelemaan mikroliikkumista ohjaavaa lainsäädäntöä.

Toimikausi

Työryhmän toimikausi on 16.10.2023–31.08.2025. Työryhmän toimikautta voidaan jatkaa lainsäädännön voimaansaattamisen tukemiseksi.

Tausta

Mikroliikkumisella tarkoitetaan tavallisten ja sähköavusteisten polkupyörien sekä kevyiden sähköajoneuvojen (esimerkiksi sähköpotkulautojen) käyttämistä liikkumiseen. Ensimmäiset yhteiskäyttöisten sähköpotkulautojen vuokrauspalvelut tulivat Suomeen vuonna 2019, minkä jälkeen mikroliikennepalvelut ovat kehittyneet avoimilla markkinoilla entistä monipuolisemmiksi. Kehitys on tuonut mukanaan myös uusia turvallisuushaasteita, joihin ei ole aikaisemmin osattu varautua riittävästi lainsäädännön tasolla. Mikroliikkumisesta aiheutuvat ongelmat liittyvät erityisesti ajoneuvojen pysäköintiin ja liikkumisesta aiheutuviin onnettomuuksiin.

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmaan on kirjattu, että hallituskauden aikana luodaan mikroliikkumista ohjaavaa lainsäädäntöä, minkä lisäksi annetaan kaupungeille ja kunnille työkalut mikroliikkumisen hallintaan.

Mikroliikkumiseen liittyvät liikenneturvallisuuden haasteet tunnistettiin myös maaliskuussa 2022 hyväksytyssä, vuosille 2022–2026 annetussa liikenneturvallisuusstrategiassa. Liikenneturvallisuusstrategiassa on useita toimenpiteitä mikroliikenteen turvallisuuden parantamiseksi. Tällaisia toimenpiteitä ovat muun muassa selvitykset pyöräilyn ja mikroliikkumisen promillerajasta sekä kuntien toimivaltuuksista ohjata mikroliikennepalveluita alueillaan.

Liikenne- ja viestintäministeriö julkaisi maaliskuussa 2023 arviomuistion sähköpotkulautailun ja mikroliikkumisen ratkaisu- ja sääntelyvaihtoehdoista. Arviomuistiossa esitellään mikroliikkumisen ja sitä koskevan sääntelyn nykytilaa ja siinä tunnistettuja ongelmia. Muistiossa esitetään ratkaisuvaihtoehtoja tunnistettuihin ongelmiin ja arvioidaan vaihtoehtojen vaikutuksia. Arviomuistion liitteenä oli myös liikenneturvallisuusstrategian mukainen selvitys pyöräilyn ja mikroliikkumisen promillerajasta. Selvityksessä promillerajan asettamista pidettiin tarpeellisenä keinona vakavien onnettomuuksien ehkäisemiseksi.

Mikroliikennepalveluiden nopea kehitys on tehnyt liikkumisesta helpompaa ja nopeampaa. Samalla uudet kulkuvälineet ja kasvaneet nopeudet ovat aiheuttaneet huolta liikenteen turvallisuuden ja esteettömyyden toteutumisen näkökulmista. Suurin osa tunnistetuista ongelmista johtuu tienkäyttäjien tekemistä pysäköintivirheistä, liikennenerikkomuksista tai liikennerekoksista. On tärkeää, että kokonaisuutta arvioidaan systemaattisesti, ja lainsäädäntöä kehitetään vastaamaan uusiin liikenneturvallisuuden haasteisiin.

Tavoitteet

Työryhmän tavoitteena on tehdä esitykset tarvittavista lainsäädäntömuutoksista, joilla pyritään varmistamaan liikenneturvallisuuden positiivinen kehitys hallitusohjelmakirjausten ja liikenneturvallisuusstrategian mukaisesti mikroliikkumisen yleistyessä. Tavoitteena on parantaa liikenneturvallisuutta ja mahdollistaa uudenlaisia liikkumisen palveluita ja innovaatioita.

Tehtävät

Työryhmän tehtävänä on laatia hallituksen esitys tarvittaviksi lainsäädäntömuutoksiksi, joilla luodaan mikroliikkumista ohjaavaa lainsäädäntöä ja annetaan kaupungeille ja kunnille työkalut mikroliikkumisen hallintaan.

Työryhmän tehtävänä on selvittää ja arvioida, millaista sääntelyä tarvitaan, jotta kevyillä sähköajoneuvoilla ja polkupyörillä liikkuminen ja pysäköiminen on jatkossa mahdollisimman turvallista, eikä vaaranna esteettömyyttä.

Tätä varten työryhmän työssä tehtävänä on tarkastella etenkin seuraavia keinoja:

- Kuntien mahdollisuuksia ohjata mikroliikkumista muun muassa mahdollistamalla uusia mikroliikkumisen ohjaamiseen paremmin soveltuvia liikenteenohjauslaitteita, mukaan lukien älykkäät liikenteenohjauslaitteet ja geoaitaus, sekä tehostamalla kuntien keinoja ohjata pysäköintiä alueellaan. Hankkeessa ei ole tarkoitus luoda kunnille toimivaltaa mikroliikennepalveluiden kilpailuttamista varten.
- Viranomaisten mahdollisuuksia puuttua tienkäyttäjien liikennenerikkomuksiin ja rikoksiin sekä pysäköintivirheisiin muun muassa siten, että tehostetaan viranomaisten toimivaltuuksia väärin pysäköityjen ajoneuvojen siirtämiseksi.

- Mikroliikkumiseen asetettavaa promillerajaa ja sen valvontaa.
- Sähköpotkulautailun liikennesääntöjen yhtenäistämistä siten, että kaikkiin potkulautamallisiin ajoneuvoihin sovelletaan samoja liikennesääntöjä.

Pohjana työlle toimii liikenne- ja viestintäministeriön arviomuistio sähköpotkulautailun ja mikroliikkumisen ratkaisu- ja sääntelyvaihtoehdoista sekä siitä saadut lausunnot.

Organisointi

Organisoinnissa otetaan huomioon naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4a §:n säännökset toimielimen kokoonpanosta.

Työryhmän jäsenet:

Puheenjohtaja Maija Ahokas, yksikön johtaja, Liikenne- ja viestintäministeriö
 Varapuheenjohtaja Sofia Johansson, erityisasiantuntija, Liikenne- ja viestintäministeriö

Sihteeri Juuso Suomento, erityisasiantuntija, Liikenne- ja viestintäministeriö

asiantuntija Jukka Hopeavuori, Väylävirasto

varajäsen johtava asiantuntija Noora Airaksinen, Väylävirasto

johtava asiantuntija Inkeri Parkkari, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

varajäsen johtava asiantuntija Reijo Jälkö, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

johtava asiantuntija Juha Valtonen, Liikenneturva

varajäsen yhteyspäällikkö Elias Ruutti, Liikenneturva

poliisitarkastaja Heikki Kallio, Poliisihallitus

varajäsen poliisitarkastaja Tuomo Katajisto, Poliisihallitus

erityisasiantuntija Taru Sihvonen, ympäristöministeriö

varajäsen ympäristöneuvos Petteri Katajisto, ympäristöministeriö

erityisasiantuntija Sonja Sjöman, oikeusministeriö

varajäsen lainsäädäntöneuvos Heini Färkkilä, oikeusministeriö

sosiaalineuvos Marjo Malja, sosiaali- ja terveysministeriö

varajäsen neuvotteleva virkamies Elina Kotovirta, sosiaali- ja terveysministeriö

johtava lakimies Visa Kronbäck, Liikennevakuutuskeskus

varajäsen juristi Teemu Kastula, Liikennevakuutuskeskus

esteettömyysasiantuntija Juha Sylberg, Vammaisfoorumi

varajäsen asiantuntija Riitta Saksanen, Vammaisfoorumi

kehittämispäällikkö Johanna Vilkuna, Kuntaliitto
varajäsen liikennepalvelupäällikkö Risto Peltonen, Turun kaupunki

liikenne- ja katusuunnittelupäällikkö Reetta Putkonen, Helsingin kaupunki
varajäsen liikennepäällikkö Saija Ränä, Oulun kaupunki

Työryhmä voi lisäksi asettaa alatyöryhmiä ja kuulla asiantuntijoita. Työryhmän työssä kuullaan myös mikroliikkumisen verkoston asiantuntijoita.

Kustannukset ja rahoitus

Työryhmän työ tehdään virkatyönä.

Lulu Ranne
Liikenne- ja viestintäministeri

Olli-Pekka Rantala
Osastopäällikkö, kansliapäällikkö Minna Kivimäen sijaisena

Jakelu

oikeusministeriö
ympäristöministeriö
sosiaali- ja terveysministeriö
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Väylävirasto
Kuntaliitto
Poliisihallitus
Liikennevakuutuskeskus
Liikenneturva
Vammaisfoorumi
Helsingin kaupunki
Turun kaupunki
Oulun kaupunki

VN/27304/2023-LVM-13

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: